

Dinka Juričić

NAUČI
PAMETNO
UČITI

ŠTO JE PAMETNO UČENJE?

Zar postoji i **NEPAMETNO** učenje?

O da, postoji **nepametno** učenje.

To je uobičajeni način na koji uči većina učenika.
One koji uče na **nepametno** način lako je prepoznati
po tome što im je **učenje teško** i što ga **ne vole**.

Svi koji su naučili učiti na **PAMETAN način** – **vole učiti**.

3 glavne oznake **NEPAMETNOG** UČENJA

1. puno puta moraš ponoviti da bi nešto naučio
2. gubiš puno vremena vraćajući se na ono što si zaboravio
3. kad napokon zapamtiš sve što treba, nakon tjedan – dva pola od toga zaboraviš

Osim toga, dosadno je.

3 glavne oznake **PAMETNOG** UČENJA

1. jako brzo učiš
2. ne moraš ponavljati
3. lako se prisjećaš onoga što si naučio i dugo to pamtiš

Zanimljivo je i štedi vrijeme.

A što je najbolje od svega?

SVATKO MOŽE NAUČITI PAMETNO UČITI!

PRVA TRI SAVJETA ZA PAMETNO UČENJE

1. Nikad nemoj učiti dulje od pola sata odjednom.

Evo zašto:

Mozak je nakon pola sata pamćenja tako preopterećen informacijama da uspori. Nastaviš li učiti bez pauze, počinješ gubiti puno vremena, a rezultati postaju sve mršaviji.

2. Nakon pola sata učenja napravi pauzu od 10 minuta da obaviš neki fizički posao: opereš suđe, počistiš sobu... Usput otvori prozor, duboko diši i popij malo vode.

(Oprez: Nemoj za vrijeme pauze prileći ili zalijepiti nos za računalo jer ti se više neće dati ponovno početi učiti.)

Evo zašto:

Mozak puno **aktivnije radi** kad se krećemo nego kad sjedimo jer mu kretanje omogućuje *bolju opskrbljenost kisikom*. Osim toga, mozgu je za umni rad vrlo bitno da piješ *dovoljno vode* (**ne soka, ne kave, ne energetskih napitaka, nego obične vode**). Fizički rad u pauzi višestruko je koristan: dok dišeš i krećeš se informacije koje su utrpao u mozak "*slegnu se*" pa u njemu opet ima mjesta za nove. Osim toga (**pogotovo ako radiš nešto što ne voliš**) nakon 10 minuta šljake jedva čekaš da se vratiš učenju. 😊 (Dobra fora, priznaj!)

3. Noć prije ispita nemoj učiti, spavaj!

Evo zašto:

San je vrijeme kad naš mozak u miru procesuirá ono čime smo ga zatrpali u budnome stanju. Sređuje, razvrstava, povezuje i sprema u dugoročno pamćenje tako da se lako možeš dosjetiti kad ti što od toga zatreba.

Ne daš li mozgu da obavi taj dio posla (u kojemu on inače uživa) ujutro će ti u glavi tulumariti razbacane informacije. Kad ti neka od njih zatreba, kao za inat je se nikako nećeš moći sjetiti. (I mozak se, naime, blokira, kao i računalo. Voli to učiniti baš kad je najveća frka.)

Učenjem
dulje od pola
sata u
komadu
samo gubiš
vrijeme.

Mozak se
odmara dok
ti fizički
radiš.

Surađuj sa
svojim
mozgom:
dopusti mu da
odradi svoj dio
posla dok ti
spavaš.

ŠTRIKANJE, samo po sebi nije loš način učenja, ali je **spor** i krije jednu vrlo ozbiljnu zamku: prvo učiš hrpe detalja, trudiš se da ih sve popamtiš, a onda na temelju tih detalja **konstruiráš veliku sliku**. Katkad je ta velika slika **iskrivljena** jer neki od detalja nedostaju, neke si možda krivo shvatio, a neke krivo povezao. (Otprilike kao u igri gluhih telefona.)

ZUMIRANJE je **brz i pametan** način učenja u kojem se kreće od **velike slike**. Velika slika je koncept, ideja, pravilo, princip, neka velika cjelina o kojoj učiš. Kad ti je velika slika jasna u glavi, onda zumiraš detalje koje treba naučiti i vezuješ ih uz veliku sliku.

(Kad kreneš od velike slike lakše ti je kasnije procijeniti koji su detalji bitni i trebaš ih zapamtiti, a koji su davež koji mirne duše smiješ zanemariti.)

ČITANJE LEKCIJE UNAPRIJED - SJAJAN NAČIN PAMETNOG UČENJA ZUMIRANJEM

Pokušaj samo jednom napraviti ovaj pokus:

Pročitaj sljedeću lekciju unaprijed, kod kuće. Uoči veliku sliku. Zatim napravi svoje kartice za brzo učenje ili izvadi bilješke (po **Cornellovoj metodi** kojom srednjoškolci cijeloga svijeta vode bilješke) ili sastavi svoj podsjetnik ili šalabahterić... a nakon toga pažljivo slušaj kako tvoj profesor tumači tu lekciju na satu.

O
karticama
za brzo
učenje i
Cornellovoj
metodi
vođenja
bilježaka
čitaj na
sljedećim
stranicama

Primijetit ćeš dvije stvari:

1. Više od dvije trećine toga što profesor govori ti već znaš.
2. Profesor će na satu istaknuti i nešto što ti je posve promaklo dok si sam čitao (a važno je) ili što nisi do kraja razumio. (Zato naćuli uši i slušaj predavanje.)

Ako ti neki komplicirani dio ni nakon profesorova tumačenja nije jasan, na dobitku si: znaš što ne znaš i to što ne znaš – **PITAJ**. Pametan način učenja tako skraćuje vrijeme: neopisivo se puno vremena gubi kad pokušavamo naučiti ono što ne razumijemo.

(**Pitaj**, čovječe, ne stidi se! Samo budale misle da sve znaju i da ni od koga više ništa ne mogu naučiti. Budale nikad nemaju pitanja, samo odgovore. ☺)

KARTICE ZA BRZO UČENJE

lice
kartice

KREATIVNOST

naličje
kartice

Način razmišljanja desnom polovinom mozga: igra se preoblikovanjem, kombiniranjem i domišljanjem potpuno netipičnih, originalnih rješenja. Kreativnošću rješavamo probleme pred kojima je logika nemoćna.

Kartice za brzo učenje su jedan od načina pametnog vođenja bilježaka. Umjesto u teku, bilješke zapisuješ na kartice. (Od jednog lista iz male stare teke dobiješ 8 kartica iste veličine.)

Na lice kartice napišeš ključnu riječ ili neko važno pitanje, a na poledinu objašnjenje ili odgovor.

Spremaš sve svoje kartice u neku kutiju i čuvaš ih. Kad želiš učiti, uzmeš špil svojih kartica, okreneš ih tako da je lice kartica okrenuto prema tebi, pročitaš pitanje i odgovoriš (ako znaš). Zatim okreneš karticu i provjeriš je li tvoj odgovor bio dobar. Ako je dobar, odloži karticu sa strane. Ako nije, vrati karticu u špil i vrti špil sve dok se ne riješiš svih kartica.

Učenjem pomoću takvih kartica **štediš vrijeme i živce**: ne ponavljaš sto puta sve, nego se koncentriraš samo na ono što stvarno ne znaš.

CORNELLENNOVA METODA VOĐENJA BILJEŽAKA

- 2.** Ovdje **sređuješ** bilješke iz polja 1. U obliku natuknice napiši glavnu ideju, a zatim nekim redom (koji odredi tako da ti omogući da što brže zapamtiš) u obliku natuknica sredi svoje bilješke.
- 1.** Bilješke koje **hvataš** dok čitaš ili slušaš predavanje. To su tvoje bilješke, nema pravila kako ćeš ih voditi. Zapisuješ ono što se **TEBI** čini važno. Jedino je bitno: **ne prepisuj od riječi do riječi** rečenice iz knjige ili ono što čuješ; piši **natuknice** ili samo ključne riječi. Ili nacrtaj dijagram, skicu, neku vrst grafičkog prikaza. Možeš zapisati i pitanje o onome što ne razumiješ. Zapiši ako ti je pao na pamet neki zgodan primjer.

Te bilješke mogu biti neuredne, nepismene, takve da se samo ti u njima možeš snaći. Nije važno što drugi misle o njima. Važno je samo da ih odmah nakon čitanja ili slušanja predavanja pregledaš i središ u polju 2, da ne zaboraviš i da kasnije ne razbijaš glavu pitanjem što li ti te škrabotine znače...

Iz bilježaka u ovom polju kasnije **NEĆEŠ** učiti. Uči se iz bilježaka u poljima 2 i 3.

- 3.** Ovdje **sažimaš**: svojim riječima, pomoću 2-3 kratke rečenice sažmi o čemu je u lekciji riječ. *Ne citiraj tuđe riječi, sažmi svojim riječima, lakše ćeš zapamtiti.*

Ako tako napraviš, kasnije ti za učenje treba udžbenik samo kako bi dopunio ono što ne znaš ili razjasnio ono što nisi shvatio. **Pametno je učenje učenje iz ovoga polja.**

NAČIN UČENJA ČITANJE

(bez vođenja bilježaka)

KOLIKO ĆEŠ UČEĆI NA TAJ NAČIN **PAMTITI** NAKON DVA TJEDNA

Pamtiš samo **10%** onoga što si pročitao, sve ostalo zaboraviš.

SLUŠANJE

(bez vođenja bilježaka)

Pamtiš samo **20%** onoga što si čuo, sve ostalo zaboraviš.

GLEĐANJE SLIKE

Pamtiš samo **30%**, ostalo zaboraviš.

GLEĐANJE VIDEOA, IZLOŽBE, POKUSA PREDSTAVE...

Pamtiš **50%**, ostalo zaboraviš.

SUDJELOVANJE U RASPRAVI

Pamtiš **70%** (najbolje pamtiš ono što si sam rekao i odgovore na ono oko čega se NISTE složili.)

ČINJENJE: kad TI održiš govor,
predavanje, prezentaciju,
napraviš film, odglumiš...

Pamtiš **90%** onoga u čemu si sudjelovao.
Najbolji način učenja je kad TI činiš nešto
čime objašnjavaš nekom drugom.

P
A
S
I
V
N
O

A
K
T
I
V
N
O

PIRAMIDA UČENJA I PAMĆENJA

Iznimno je važno da dobro pogledaš sliku piramide učenja i da o njoj razmisliš!

- 1.** Primjećuješ li da je **gotovo beskorisno** čitati, a ne bilježiti, ili sjediti na satu i ne bilježiti? Polovinu onoga što vidiš gledajući, nakon dva tjedna ćeš jednostavno posve zaboraviti.

ZAŠTO JE TO TAKO?

Zato što se mozak zasut golemim količinama novih informacija brani tako da – **zaboravlja**. Briše.

Prvo briše sve što smo naučili na **pasivne načine**: kad smo dobili sve servirano, kad smo samo čitali, gledali, slušali, a sami nismo pritom ništa drugo radili, nismo morali puno razmišljati i zaključivati, samo upijali kao spužve. Naš mozak se toga prvog rješava.

- 2.** Primjećuješ li da **najbolje pamtiš ono u čemu si aktivno sudjelovao**: govorio, predstavljao, tumačio nekomu, izrađivao svojim rukama ?

ZAŠTO JE TO TAKO?

Zato što je rad uvijek vezan s emocijama.

Naš mudri mozak obožava pamtit sve što je povezano s emocijama.

Pametno učenje, dakle, traži od tebe da budeš aktivan, kreativan, da sudjeluješ u aktivnostima na satu, radiš zadaće... Oni koji samo sjede kao klade čekajući da im profesori uliju znanje u glavu, uče **NEPAMETNO**.

PUČKO OTVORENO
UČILIŠTE VINKOVCI

Izdavač

Pučko otvoreno učilište Vinkovci

Tiskano povodom 8. tjedna
cjeloživotnog učenja
uz odobrenje autorice
Dinke Juričić

NAUČI PAMETNO UČITI